

LIETO VANHALINNA ESI- JA KESKUSVARUSTUS

Linnavuoren kaivaus

Jukka Luoto 1974

Aikaisemmat tutkimukset: Rinne 1908-1909

Keskiaikaiset mäkilinnat ss. 85-93.

KM 5452:3-18

Kartat: Museoviraston rakennushistoriallinen arkisto 22423 093/7-14.

Rinne on tutkimuksissaan todennut linnavuorella olleen yhteensä neljä sisäkkäistä muuria. Kahta ulommaista hän kutsuu esivarustukseksi, keskimmäistä keskusvarustukseksi ja vuoren laella ollutta muuria päälinnaksi. Vuonna 1974 tutkimuksissa pyrittiin vuoren laella suoritettujen kaivausten lisäksi kontrolloimaan Rinteen tutkimustuloksia nimenomaan vuoren etelärinteellä.

Esivarustus

Rinne on tyytynyt toteamaan esivarustuksen kaksi muuria vain ylimalkaisen tarkastuksen perusteella. Sisimmästä vallista on tehty yksi poikkileikkauspiirros (Rinne: Keskiaikaiset mäkilinnat s. 85, k. 43), joka sekään ei perustune kaivaustuloksiin; muuria ei ilmeisesti ole missään vaiheessa paljastettu, eikä sieltä ole saatu löytöjä vähäisiä poltetun saven muruja lukuunottamatta (KM 5452:1-2). Tähän viittaa mm. se, että kivien ääriviivat on alkuperäisessä kenttäpiirroksessa merkitty epämääräisin viivoin päinvastoin kuin ns. keskusvarustuksen kivet. (MRTA 22423 093:7) Varustusten tutkimattomuus käy ilmi Rinteen teoksestakin (ks. mm. valokuvat), vaikkei sitä suoranaisesti mainitakaan. V. 1974 ei näitä esivarustuksia saatettu hahmottaa pintapuolisella tarkastelulla. Useat Rinteen kuvaamat kivet ja kiveykset olivat identifioitavissa; ne eivät kuitenkaan näyttäneet muodostavan Rinteen kuvaamaa vallijärjestelmää.

Sen sijaan ns. keskusvarustuksessa on aivan ilmeisesti suoritettu tutkimuksia. Rinteen kaivaushavaintojen todentamiseksi suoritettiin täällä suppea tutkimus. Käytettävissä olleiden resirssien vuoksi kaivausala käsittää vain 24 m², eikä tätäkään aluetta tutkittu pohjaan asti, vaan pyrittiin paljastamaan ko. muinaisjäännökset. Tutkimukset pyrittiin kohdistamaan keskusvarustuksen muurien kulmaan, ja kaivaukset sekä vertailut Rinteen alkuperäisiin karttoihin osoitti-

vat tässä onnistutun (vrt. liite II).

Kaivauksissa paljastui suhteellisen epämääräinen kiveys. Se koostui mukulakivistä, joiden lomassa oli kulttuurimaata. Niissä osissa kaivausalueita, joissa kiveystä ei tavattu, maa oli sorapitoisempaa ja kellertävämpää. Selvää rakennetta ei havaittu. Nämä havainnot ovat täysin yhtäpitäviä Rinteen aikaisempien kaivaushavaintojen kanssa vaikka Rinteen kuvaamaa muurien kulmausta ei voitu todeta. Myös Rinteen havainnot terassinmaisesta harjanteesta, jolla muuri sijaitsee pitävät paikkansa. Onko tämä terassi luontainen, kuten on luultavaa, vai ei, ei ole näiden vähäisten havaintojen perusteella ratkaistavissa. Merkittävin piirre, joka vuoden 1974 keskusvarustusten tutkimuksissa tuli esille, oli se, että tämän mukulakivimuurin länsireunasta, reunakivien lomasta, löydettiin muurilaastia. Tämä vahvistaa käsityksiä rakenteen muuriluonteesta ja antaa mahdollisuuksia rakenteen summittaiseen ikäykseen. Huomauttaa sopii, etteivät tänä vuonna talteen saadut löydöt; rautanaula ja lasitetun keramiikan palat (vrt. KM 5452:3), anna mahdollisuuksia ajoitukseen.

Tutkimuksen tuloksena on saatettu todeta Rinteen tutkimustulosten pitävän tällä alueella suhteellisen hyvin paikkansa, vaikka selvää muurimaista latomusta ei havaittukaan. Kokonaan uusi rakenteeseen viittava piirre oli muurilaastin löytyminen.

Kaivauksissa saadut löydöt on luetteloitu: TYA: 407-420.

Kertomukseen liittyy: karttakaaviot I-II
kaivauskarttalehti
valokuvaaluetto
5 valokuvaa.

Liedossa 7.4.1975

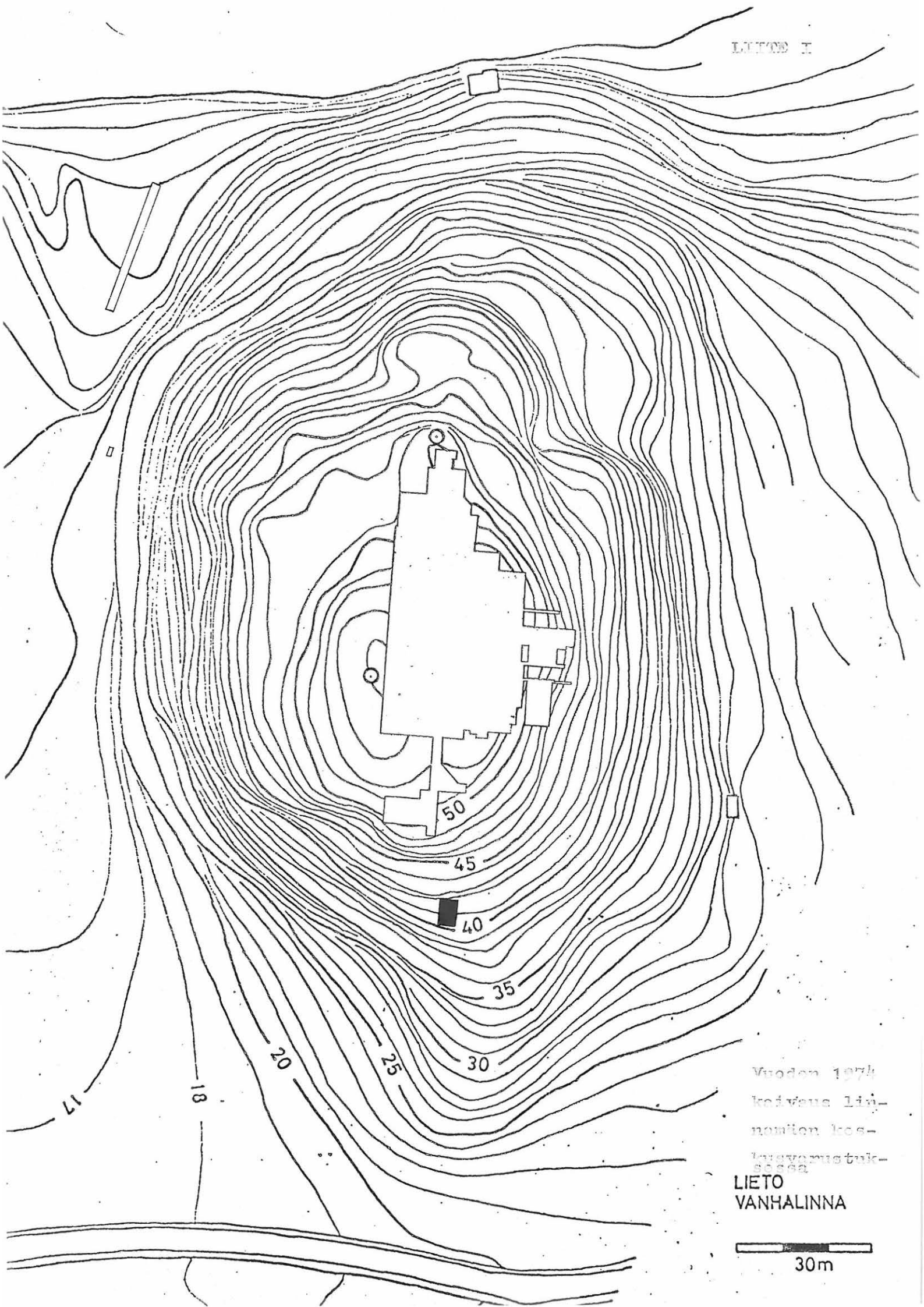

Jukka Luoto

Lieto, Vanhalinna 1974

Kaivauskertomus

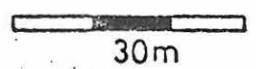
LUETTELO KAIVAUSKUVISTA

1. Varustuksen kulmaus ennen tutkimusta, kuvattuna pohjoisesta.
2. Kaivausalue paljastettuna, kuvattuna pohjoisesta.
3. Varustuksen länsireunaa, kuvattuna pohjoisesta. Laastia esiintyy oikeassa alakulmassa olevien kivien lomassa.
4. Kaivausalueen pohjoisreunaa, kaakosta.
5. Kaivausalueen pohjoisreunaa, idästä.



Vuoden 1974
kaivauks lin-
namien kos-
tansuostuk-
sesta

**LIETO
VANHALINNA**



Kaivausalueen suhde Rinteen totea-
nin puolustusmuureihin

■ = murrinuodostelma
Rinteen mukaan



LIETO
VANHALINNA

30m



821

1. Varustuksen kulmaus ennen tutkimusta, kuvattuna pohjoisesta.



822

2. Kaivausalue paljastettuna, kuvattuna pohjoisesta.



823

3. Varustuksen länsireunaa, kuvattuna pohjoisesta.
Laastia esiintyy oikeassa alakulmassa olevien ki-
vien lomassa.



824

4. Kaivausalueen pohjoisreuna, kaakosta.



S25

5. Kaivausalueen pohjoisreuna, idästä.